

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2001

Julkaistu Helsingissä 15 päivänä helmikuuta 2001

N:o 119—123

SISÄLLYS

N:o		Sivu
119	Vesihuoltolaki	289
120	Laki terveydensuojelulain muuttamisesta	298
121	Laki vesilain muuttamisesta	299
122	Laki maankäyttö- ja rakennuslain 161 §:n muuttamisesta	300
123	Laki yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetun lain muuttamisesta	301

N:o 119

Vesihuoltolaki

Annettu Helsingissä 9 päivänä helmikuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Tavoite

Tämän lain tavoitteena on turvata sellainen vesihuolto, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi terveydellisesti ja muutoinkin moitteetonta talousvettä sekä terveyden- ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen viemärointi.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan asutuksen vesihuol-

toon sekä, jollei toisin säädetä, asutukseen rinnastuvan elinkeino- ja vapaa-ajantoiminnan vesihuoltoon.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) vesihuollolla vedenhankintaa eli veden johtamista, käsittelyä ja toimittamista talousvetenä käytettäväksi sekä viemärointiä eli jäteveden, huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamista ja käsittelyä;
- 2) talousvedellä ihmisten käyttöön tarkoitettua vettä sen mukaan kuin siitä terveydensuojelulaissa (763/1994) säädetään;
- 3) vesihuoltolaitoksella laitosta, joka huolehtii yhdyskunnan vesihuollosta;
- 4) vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella

HE 85/2000
YmVM 12/2000
EV 197/2000

Neuvoston direktiivit 75/440/ETY (375L044); EYVL N:o L 194, 25.7.1975, s. 26; 79/869/ETY (379L0869); EYVL N:o L 271, 29.10.1979, s. 44; 80/778/ETY (380L0778); EYVL N:o L 229, 30.8.1980, s. 11; 98/83/ETY (398L0083); EYVL N:o L 330, 5.12.1998, s. 32; Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY (300L0060); EYVL N:o L 327, 22.12.2000, s. 1

aluetta, jolla vesihuoltolaitos huolehtii vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa säädetään;

5) asiakkaalla kiinteistön omistajaa tai haltijaa taikka muuta, joka tekee vesihuoltolaitoksen kanssa sopimuksen kiinteistön liittämisestä laitoksen verkostoon tai laitoksen palvelujen toimittamisesta ja käyttämisestä;

6) kuluttajalla kuluttajansuojalain (38/1978) 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua henkilöä, joka tekee vesihuoltolaitoksen kanssa tässä laissa tarkoitetun sopimuksen;

7) yleisillä toimitusehdoilla vesihuoltolaitoksen verkostoon liittämisestä sekä laitoksen palvelujen toimittamisesta ja käyttämisestä tehtäviin sopimuksiin liitettäviä yleisiä ehtoja.

4 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain mukaisia valvontaviranomaisia ovat alueellinen ympäristökeskus sekä kunnan terveydensuojeluviranomainen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

2 luku

Vesihuollon kehittäminen ja järjestäminen

5 §

Vesihuollon yleinen kehittäminen

Kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti tämän lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitelmaan.

Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kehittämissuunnitelmia laatiessaan kunnan tulee olla riittävässä yhteistyössä muiden kuntien kanssa.

Kehittämissuunnitelmassa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesihuollon järjestämiseen alueilla, joilla on voimassa maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettu yleis- tai asemakaava tai joilla yleis- tai asemakaavan laatiminen on vireillä sekä alueilla, joita koskevat ympäristönsuojelulain (86/2000) 19 §:n nojalla annetut ympäristönsuojelumääräykset.

6 §

Vesihuollon järjestäminen

Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään.

Jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

Ennen 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin ryhtymistä kunnan on varattava alueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi.

7 §

Vesihuoltolaitosten toiminta-alueet

Kunnan alueella vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai viemäriin on tarpeen asutuksen taikka vesihuollon kannalta asutukseen rinnastuvan elinkeino- ja vapaa-ajantoiminnan määrän tai laadun vuoksi.

8 §

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksyminen

Kunta hyväksyy alueellaan toimivalle vesihuoltolaitokselle toiminta-alueen ja tarvittaessa muuttaa hyväksytyä toiminta-aluetta vesihuoltolaitoksen esityksestä tai, jos laitos ei tällaista esitystä ole tehnyt, laitosta kuuluttuaan. Ennen toiminta-alueen hyväksymistä tai muuttamista asiasta on pyydettävä lausunto valvontaviranomaiselta sekä varattava alueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi.

Toiminta-alueen tulee olla sellainen, että vesihuoltolaitoksen voidaan katsoa kykenevän huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti.

Hyväksyessään toiminta-alueen kunnan tulee toiminta-alueen eri osien vesihuollon

tarpeet huomioon ottaen määrittää alueet, jotka on saatettava vesihuoltolaitoksen vesijohtoverkoston piiriin, sekä alueet, jotka on saatettava laitoksen viemäriverkostojen piiriin. Hyväksymispäätöksen yhteydessä on myös asetettava tavoitteellinen aikataulu toiminta-alueen eri osien saattamiselle verkostojen piiriin.

9 §

Vesihuollosta huolehtiminen

Vesihuoltolaitos huolehtii toiminta-alueellaan vesihuollosta yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti 8 §:ssä tarkoitetun toiminta-alueen hyväksymispäätöksen mukaisesti.

3 luku

Liittäminen vesihuoltolaitoksen verkostoon ja vesihuollon hoitaminen

10 §

Kiinteistön liittäminen vesihuoltolaitoksen verkostoon

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella oleva kiinteistö on liitettävä laitoksen vesijohtoon ja viemäriin. Kiinteistöllä ei kuitenkaan ole velvollisuutta liittyä viemäriin huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamiseksi, jos alueella ei ole erillistä verkostoa tarkoitusta varten ja kiinteistön hulevesi ja perustusten kuivatusvesi voidaan poistaa muutoin asianmukaisesti.

Edellä 1 momentissa säädetyn estämättä vesihuoltolaitos saa kieltäytyä liittämästä laitoksen vesijohtoon tai viemäriin kiinteistöä, jonka vedenkulutus tai jolta viemäriin johdettavan jäteveden laatu tai määrä vaikeuttaisi laitoksen toimintaa tai laitoksen edellytyksiä huolehtia tyydyttävästi muiden kiinteistöjen vesihuollosta.

11 §

Liittämismuutosten vapauttaminen

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen myöntää hakemuksesta kiinteistölle vapau-

tuksen 10 §:ssä tarkoitettua liittämismuutosten vapauttamista tässä pykälässä säädetyn perusteiden. Ennen vapautuksen myöntämistä vesihuoltolaitokselle, kiinteistön omistajalle tai haltijalle ja alueelliselle ympäristökeskukselle on varattava tilaisuus tulla kuulluiksi. Lisäksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on pyydettävä vapauttamisesta kunnan terveys- ja ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto.

Vapautus liittämismuutosten vapauttamisesta on myönnettävä, jos:

1) liittäminen verkostoon muodostuisi kiinteistön omistajalle tai haltijalle kohtuuttomaksi, kun otetaan huomioon liittämistä aiheuttavat kustannukset, vesihuoltolaitoksen palvelujen vähäinen tarve tai muu vastaava erityinen syy;

2) vapauttaminen ei vaaranna vesihuollon taloudellista ja asianmukaista hoitamista vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella;

3) sekä lisäksi:

a) vesijohtoon liittämistä vapautettavalla kiinteistöllä on käytettävissä riittävästi vaatimukset täyttävää talousvettä tai

b) jätevesiviemäriin liittämistä vapautettavan kiinteistön jätevesien kokoaminen ja käsittely voidaan järjestää niin, ettei niistä aiheudu terveyshaittaa tai ympäristön pilaantumista taikka

c) huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamista varten tarkoitettuun viemäriin liittämistä vapautettavan kiinteistön hulevesi ja perustusten kuivatusvesi voidaan poistaa muutoin asianmukaisesti.

12 §

Liittämiskohdat

Vesihuoltolaitoksen tulee määrätä jokaista verkostoonsa liitettävää kiinteistöä varten liittämiskohdat, joiden tulee sijaita kiinteistön välittömässä läheisyydessä.

13 §

Vesihuoltolaitteistojen suunnittelu, rakentaminen, kunnossapito ja käyttö

Vesihuoltolaitoksen verkostoon liitettävän kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistön vesihuoltolaitteistosta liittämiskohtaan

saakka. Laitteisto tulee suunnitella, sijoittaa ja rakentaa niin, että se on yhteensopiva vesihuoltolaitoksen laitteiston kanssa. Kiinteistön vesihuoltolaitteisto tulee pitää sellaisessa kunnossa ja sitä tulee käyttää siten, että siitä ei aiheudu vaaraa tai haittaa vesihuoltolaitoksen laitteiston käytölle eikä terveydelle tai ympäristölle.

Vesihuoltolaitoksen verkostoon liitetyn kiinteistön omistajan ja haltijan tulee sallia, että vesihuoltolaitoksen edustaja tarkastaa laitoksen laitteistoon liitetyn tai liitettävän laitteiston laadun, kunnan ja toiminnan. Tarkastus on suoritettava siten, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa kiinteistön käytölle.

Kiinteistön vesihuoltolaitteiston ja vesihuoltolaitoksen laitteiston suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta, käytöstä ja tarkkailusta on lisäksi voimassa, mitä niistä muussa laissa säädetään sekä mitä kiinteistön liittämistä sekä laitoksen palvelujen toimittamisesta ja käyttämisestä tehdyssä sopimuksessa on sovittu.

Alueella, jolla on voimassa tai laadittavana maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettu kaava, vesihuoltolaitoksen laitteistoja ei saa rakentaa siten, että kaavan laatiminen tai voimassa olevan kaavan toteuttaminen vaikeutuu.

14 §

Vesihuoltolaitoksen velvollisuus huolehtia talousveden laadusta

Vesihuoltolaitoksen tulee huolehtia siitä, että laitoksen toimittama talousvesi täyttää terveydensuojelulaissa säädetyt laatuvaatimukset.

15 §

Vesihuoltolaitoksen tarkkailuvelvollisuudet

Vesihuoltolaitoksen on tarkkailtava käyttämänsä raakaveden määrää ja laatua sekä veden hävikkiä laitoksen verkostossa.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös sitä, joka toimittaa vettä vesihuoltolaitokselle.

16 §

Tiedottamisvelvollisuus

Vesihuoltolaitoksen ja asiakkaan on pyydettyäessä annettava toisilleen vesihuoltolaitoksen verkostoon liittämisen sekä vesihuollon hoitamisen kannalta tarpeelliset tiedot.

Vesihuoltolaitoksen tulee tiedottaa riittävästi laitoksen toimittaman talousveden laadusta ja jäteveden puhdistuksen tasosta sekä siitä, miten vesihuollosta perittävät maksut muodostuvat.

17 §

Asiakkaan kiinteistön käyttö

Vesihuoltolaitoksen edustajalla on oikeus tarvittaessa liikkua asiakkaan kiinteistöllä ja suorittaa siellä laitoksen vesihuoltolaitteiston rakentamisen, kunnossapidon ja käytön kannalta tarpeellisia toimenpiteitä. Jollei erityisistä syistä muuta johdu, liikkumisesta ja toimenpiteistä on etukäteen ilmoitettava kiinteistön omistajalle tai haltijalle.

Vesihuoltolaitoksen on huolehdittava siitä, että asiakkaan kiinteistöllä liikkumisesta ja siellä suoritettavista toimenpiteistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa tai vahinkoa kiinteistölle tai sen käytölle. Vesihuoltolaitoksen on korvattava aiheuttamansa haitta ja vahinko.

Käyttö- ja omistusoikeuden saamisesta vesihuollossa tarvittavia rakennuksia, laitteita ja rakennelmia varten tarpeellisiin alueisiin säädetään erikseen. Vesilaissa (264/1961) säädetään oikeudesta pohjaveden ottamiseen ja veden johtamiseen sekä tutkimuksista, jotka ovat tarpeellisia vesilaissa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamismahdollisuuksien selvittämiseksi.

4 luku

Vesihuollon maksut ja kustannukset

18 §

Maksujen yleiset perusteet

Vesihuollon maksujen tulee olla sellaiset,

että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen investoinnit ja kustannukset. Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle.

Maksujen tulee olla kohtuulliset ja tasapuoliset. Maksun suuruudessa voidaan ottaa huomioon tarve säädellä veden kulutusta, veden erityinen käyttötarkoitus taikka jäteveden poikkeuksellinen laatu tai määrä. Maksujen tulee tarpeen mukaan olla sellaiset, että ne edistävät veden säästäväistä käyttöä ja jäteveden määrän vähentämistä sekä ehkäisevät haitallisten aineiden johtamista viemäriin.

Vesihuoltoa voidaan tukea kunnan, valtion ja Euroopan yhteisön varoista. Tuki on otettava huomioon kustannuksia 1 momentin mukaisesti katettaessa. Vesihuollon tukemisesta on lisäksi voimassa, mitä siitä erikseen säädetään.

19 §

Maksut

Vesihuoltolaitoksen tulee periä vesihuollosta käyttömaksua. Käyttömaksu peritään kiinteistön käyttämän veden ja poisjohdettavan jäteveden määrän ja laadun perusteella.

Lisäksi laitos voi periä liittymismaksua ja perusmaksua sekä muita maksuja laitoksen toimittamista palveluista. Nämä maksut voivat olla eri alueilla erisuuruisia, jos se on tarpeen kustannusten oikean kohdentamisen tai aiheuttamisperiaatteen toteuttamisen vuoksi taikka muusta vastaavasta syystä. Liittymismaksun suuruudessa voidaan ottaa huomioon myös kiinteistön käyttötarkoitus.

20 §

Kunnallisen vesihuoltolaitoksen kirjanpito

Kunnallisen vesihuoltolaitoksen kirjanpito tulee eriyttää kunnan kirjanpidossa, ja laitoksen on laadittava tilikausittain erillinen tilinpäätös.

5 luku

Sopimukset vesihuollosta

21 §

Sopimuksen tekeminen

Sopimus kiinteistön liittämistä vesihuoltolaitoksen verkostoon taikka laitoksen palvelujen toimittamisesta ja käyttämisestä on tehtävä kirjallisesti tai sähköisesti siten, että sopimuksen sisältöä ei voida yksipuolisesti muuntaa ja että sopimus säilyy kummankin osapuolen saatavilla.

22 §

Vesihuollon yleiset toimitusehdot

Vesihuollon yleiset toimitusehdot on laadittava siten, että ne ovat kohtuulliset ja tasapuoliset.

Kuluttaja-asiamies valvoo vesihuollon yleisten toimitusehtojen lainmukaisuutta kuluttajansuojan kannalta.

23 §

Sopimusehtojen muuttaminen

Vesihuoltolaitos saa muuttaa 21 §:ssä tarkoitettujen sopimuksen mukaisia maksuja ja muita sopimuksen ehtoja vain:

- 1) sopimusehdoissa yksilöidyillä perusteilla edellyttäen, että sopimuksen sisältö ei kokonaisuutena olennaisesti muutu;
- 2) lainsäädännön muutoksen tai viranomaisen siihen perustuvan päätöksen perusteella;
- 3) muusta erityisestä syystä olosuhteiden olennaisesti muututtua.

Vesihuoltolaitoksella on lisäksi oikeus tehdä sopimusehtoihin vähäisiä muutoksia, joilla ei ole vaikutusta sopimuksen keskeiseen sisältöön.

Vesihuoltolaitoksen on hyvissä ajoin ennen sopimuksen muuttamista lähetettävä asiakkaalle ilmoitus siitä, miten ja mistä ajankohdasta maksut tai muut sopimusehdot muuttuvat sekä mikä on muutoksen peruste. Jos muutoksen perusteena on muu kuin lainsäädä-

dännön muutos tai viranomaisen siihen perustuva päätös, muutos saa tulla voimaan aikaisintaan kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä.

24 §

Sopimuksen irtisanominen

Vesihuoltolaitos saa irtisanoa 21 §:ssä tarkoitetun sopimuksen verkostoon liittämistä vain, jos sopimuksen pitäminen voimassa on kiinteistön vedenkulutuksen tai kiinteistöltä viemäriin johdettavan jäteveden, huleveden tai perustusten kuivatusveden laadun tai määrän olennaisen muuttumisen vuoksi kohtuutonta.

Asiakas saa irtisanoa 21 §:ssä tarkoitetun sopimuksen verkostoon liittämistä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella vain, jos kiinteistölle on myönnetty vapautus liittämismuutoksesta 11 §:n perusteella.

Vesihuoltolaitos saa irtisanoa 21 §:ssä tarkoitetun sopimuksen vesihuoltolaitoksen palvelujen toimittamisesta ja käyttämisestä vain, jos vesihuollon palvelu on keskeytetty 26 §:ssä säädetyillä perusteilla ja sopimuksen voimassa pitäminen on kohtuutonta.

Sen lisäksi, mitä 3 momentissa säädetään, vesihuoltolaitoksen palvelujen toimittamisesta ja käyttämisestä tehty sopimus saadaan irtisanoa, jos palvelun käytön edellytyksenä oleva sopimus verkostoon liittämistä irtisanotaan 1 tai 2 momentissa säädetyillä perusteilla.

6 luku

Keskeytys ja virhe

25 §

Pakottavuus

Tämän luvun säännöksistä ei saa sopimuksin poiketa kuluttajan vahingoksi. Jollei jäljempänä toisin säädetä, tämän luvun säännöksiä sovelletaan muutoin vesihuoltolaitoksen ja asiakkaan kesken vain, jos ei muuta ole sovittu.

26 §

Vesihuollon palvelun keskeyttäminen

Vesihuoltolaitos saa keskeyttää veden toimittamisen sekä jäteveden, huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamisen, jos asiakas on olennaisesti laiminlyönyt 19 §:ssä tarkoitettujen maksujen suorittamisen tai on muutoin olennaisesti rikkonut säädöksiin tai sopimukseen perustuvia velvoitteitaan.

Vesihuoltolaitos saa keskeyttää veden toimittamisen sekä jäteveden, huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamisen aikaisintaan viiden viikon kuluttua siitä, kun 1 momenttiin perustuvasta keskeyttämisestä uhkasta on ensimmäisen kerran ilmoitettu asiakkaalle eikä laiminlyöntiä tai velvoitteiden rikkomista ole oikaistu ajoissa ennen ilmoitettua keskeyttämisajankohtaa. Jos säädösten tai sopimuksen vastainen toiminta on omiaan aiheuttamaan välitöntä vaaraa tai huomattavaa haittaa laitoksen käytölle taikka terveydelle tai ympäristölle, veden toimittaminen sekä jäteveden, huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtaminen saadaan keskeyttää välittömästi.

Jos 1 momentissa tarkoitettu maksun laiminlyönti aiheutuu kuluttajan maksuvaikeuksista, joihin hän on joutunut vakavan sairauden tai työttömyyden taikka muun niihin rinnastettavan erityisen seikan vuoksi pääasiassa omatta syyttään, ja asiakas on tällaisista maksuvaikeuksista ilmoittanut vesihuoltolaitokselle, veden toimittaminen sekä jäteveden, huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtaminen saadaan keskeyttää aikaisintaan kymmenen viikon kuluttua siitä, kun keskeyttämisestä uhkasta on ensimmäisen kerran ilmoitettu asiakkaalle.

27 §

Virhe ja hinnanalennus

Vesihuollossa on virhe, kun veden laatu tai toimitustapa tai vesihuoltolaitoksen palvelu ei vastaa sitä, mitä sopimuksen tai säädösten perusteella voidaan edellyttää. Vesihuollossa on virhe myös silloin, kun se on yhtäjaksoisesti tai toistuvasti keskeytynyt, jollei kes-

keytystä voida pitää keskeytyksen syy ja olosuhteet huomioon ottaen vähäisenä.

Asiakkaalla on oikeus virhettä vastaavaan hinnanalennukseen. Jos virhe perustuu vesihuollon keskeytykseen, hinnanalennuksen määrä on vähintään kahta viikkoa vastaava osuus vuotuisesta perusmaksusta. Vaatimus hinnanalennuksesta on esitettävä vesihuoltolaitokselle kohtuullisessa ajassa siitä, kun asiakas havaitsi virheen tai hänen olisi pitänyt se havaita.

28 §

Vahingonkorvaus

Vesihuoltolaitos on velvollinen korvaamaan vesihuollossa olevasta virheestä henkilölle taikka yksityiseen käyttöön tai kulutukseen tarkoitettulle ja vahinkoa kärsineen pääasiassa sellaiseen tarkoitukseen käyttämälle omaisuudelle aiheutuneen vahingon. Ennen vahingon ilmenemistä tehdyn sopimuksen ehto, joka rajoittaa vahinkoa kärsineen oikeutta korvaukseen tämän momentin nojalla, on mitätön.

Vesihuoltolaitos on velvollinen korvaamaan vesihuollossa olevasta virheestä asiakkaalle aiheutuvan taloudellisen vahingon. Välillisen vahingon vesihuoltolaitos on velvollinen korvaamaan vain, jos virhe tai vahinko aiheutuu huolimattomuudesta laitoksen puolella.

Välillisenä vahinkona pidetään:

1) ansionmenetystä, joka aiheutuu vesihuollossa olevasta virheestä tai siitä johtuvista toimenpiteistä;

2) vahinkoa, joka aiheutuu muuhun sopimukseen perustuvasta velvoitteesta;

3) vesihuollon palvelujen käyttöön perustuvan hyödyn olennaista menetystä, josta ei aiheudu suoranaista taloudellista vahinkoa, sekä muuta siihen rinnastettavaa olennaista haittaa;

4) muuta samankaltaista vaikeasti ennakoitavaa vahinkoa.

Jos 3 momentissa tarkoitettu vahinko aiheutuu muunlaisen vahingon rajoittamisesta, vahinkoa ei tältä osin pidetä välillisenä.

7 luku

Valvonta, hallintopakko ja muutoksenhaku

29 §

Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Valvontaviranomainen voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettua säännöstä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen vastaista menettelyä taikka määrätä hänet täyttämään velvollisuutensa.

Kuntaan kohdistuvan kiellon tai määräyksen antaa alueellinen ympäristökeskus.

Ennen kiellon tai määräyksen antamista valvontaviranomaisen on mahdollisuuksien mukaan neuvoteltava tämän lain tai sen nojalla annettua säännöstä rikkoneen kanssa.

30 §

Uhkasakko sekä teettämis- ja keskeyttämisuhka

Valvontaviranomainen voi tehostaa 29 §:n nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella taikka että toiminta keskeytetään tai kielletään.

Uhkasakkoon, teettämisuhkaan ja keskeyttämisuhkaan sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

31 §

Vireillepano-oikeus

Jos kunta on laiminlyönyt 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua velvollisuutensa eikä asia ole tullut vireille valvontaviranomaisen aloitteesta, asian voi panna kirjallisesti vireille se, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

32 §

Muutoksenhaku

Muutosta valvontaviranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen sekä kunnan

ympäristönsuojeluviranomaisen 11 §:n nojalla antamaan päätökseen haetaan valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Kunnan viranomaisen 8 §:n nojalla antamaan päätökseen haetaan valittamalla muu-
tosta siten kuin kuntalaissa (365/1995) säädetään. Valitusoikeus on myös valvontaviranomaisella.

33 §

Valitusoikeus

Valitusoikeus on:

- 1) sillä, jonka etua tai oikeutta asia saattaa koskea;
- 2) kunnalla;
- 3) valvontaviranomaisella;
- 4) asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Valvontaviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

34 §

Käsittely käräjäoikeudessa

Vesihuoltolaitoksen ja sen asiakkaan välinen kiinteistön vesihuoltoa koskeva riita-asia käsitellään käräjäoikeudessa. Oikeuspaikasta säädetään tarkemmin erikseen.

8 luku

Erinäisiä säännöksiä

35 §

Salassapitovelvollisuus

Tämän lain mukaista tehtävää suorittavan salassapitovelvollisuuteen sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvolli-

suuden estämättä saa tämän lain mukaisia tehtäviä suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

- 1) valvontaviranomaiselle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;
- 2) rikoksen selvittämiseksi syyttäjän ja poliisiviranomaiselle.

36 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

- 1) 12 §:ssä tarkoitetun liittämiskohdan enimmäisetäisyydestä kiinteistön rajasta tai liitettävän kiinteistön lähimmästä rakennuksesta;
- 2) raakaveden laatuvaatimuksista, tarkkailuvelvollisuuksien toteuttamisesta ja tarkkailutietojen toimittamisesta sekä muiden tämän lain mukaisten tehtävien hoitamisessa kertyvien tietojen toimittamisesta;
- 3) 18 §:ssä tarkoitetuista maksujen määrätymisen yleisistä perusteista;
- 4) tämän lain täytäntöönpanosta.

37 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2001.

Lain 20 §:n säännöksiä kunnallisen vesihuoltolaitoksen kirjanpidosta sovelletaan kuitenkin ensimmäisen kerran siltä tilikaudelta, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2002 tai sen jälkeen.

Tällä lailla kumotaan yleisistä vesi- ja viemärlaitoksista 23 päivänä joulukuuta 1977 annettu laki (982/1977) sekä jätevesimaksusta 13 päivänä heinäkuuta 1973 annettu laki (610/1973) niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Yleisestä viemäristä ja eräiltä teollisuudenaloilta vesiin johdettavien jätevesien sekä teollisuudesta yleiseen viemäriin johdettavien jätevesien käsittelystä annettu valtioneuvoston päätös (365/1994) jää kuitenkin voimaan, kunnes ympäristönsuojelulain 11 §:n nojalla

toisin säädetään. Päätöstä noudatetaan laadittaessa 21 §:ssä tarkoitettua sopimusta.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

38 §

Siirtymäsäännökset

Kunnan tulee hyväksyä 5 §:ssä tarkoitetut vesihuollon kehittämissuunnitelmat kolmen vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta. Mitä tässä laissa säädetään vesihuoltolaitoksen toiminta-alueesta, koskee myös yleisistä vesi- ja viemärlaitoksista annetun lain 3 §:n

nojalla määrättyä toiminta-aluetta, kunnes kunta hyväksyy vesihuoltolaitokselle toiminta-alueen tämän lain 8 §:n nojalla.

Yleisistä vesi- ja viemärlaitoksista annetun lain 11 §:n nojalla annetut yleiset määräykset siltä osin kuin ne eivät ole tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisia, ovat voimassa tämän lain mukaisina yleisinä toimitusehtoina enintään kahden vuoden ajan tämän lain voimaantulosta.

Hallintoviranomaisessa tai tuomioistuimessa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevissa asioissa noudatetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 9 päivänä helmikuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

N:o 120

L a k i**terveydensuojelulain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 9 päivänä helmikuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 19 päivänä elokuuta 1994 annetun terveydensuojelulain (763/1994) 19 ja 23 §, sellaisina kuin ne ovat 19 § osaksi laissa 141/1999 ja 23 § osaksi viimeksi mainitussa laissa ja laissa 89/2000, sekä
muutetaan 3 §, sellaisena kuin se on laissa 89/2000, seuraavasti:

3 §

Suhde eräisiin säädöksiin

Terveydensuojelusta on lisäksi voimassa, mitä siitä säädetään ympäristönsuojelulaissa (86/2000), vesihuoltolaissa (119/2001), kemikaalilaissa (744/1989), säteilylaissa (592/1991), terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetussa laissa (322/1987), työturvallisuuslaissa (299/1958), vesilaissa (264/1961), jätelaissa (1072/1993), maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999), ulkoilulaissa (606/1973), eräistä naapurussuhteista annetussa laissa (26/1920), elintarvikelaissa (361/1995), tuoteturvallisuuslaissa (914/1986), eläimistä saatavien elintarvikkei-

den elintarvikehygieniasta annetussa laissa (1195/1996) sekä eläinlääkintähuoltolaissa (685/1990).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2001.

Terveydensuojelulain 19 §:n 3 momentin ja 23 §:n 3 momentin nojalla annetut kunnan terveydensuojeluviranomaisen määräykset jäävät voimaan siltä osin kuin ne koskevat vesihuoltolaissa tarkoitetun vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella sijaitsevia kiinteistöjä. Terveydensuojeluviranomaisen määräyksiin sovelletaan, mitä vesihuoltolain 11 §:ssä säädetään liittymisvelvollisuudesta vapauttamisesta.

Helsingissä 9 päivänä helmikuuta 2001

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

Laki**vesilain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 9 päivänä helmikuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 19 päivänä toukokuuta 1961 annetun vesilain (264/1961) 6 luvun 35 §, 9 luvun 3 a § sekä 10 luvun 10 §:n 4 momentti ja 18 §, sellaisina kuin ne ovat 6 luvun 35 § laeissa 1347/1995 ja 136/1999, 9 luvun 3 a § mainitussa laissa 1347/1995 sekä 10 luvun 10 §:n 4 momentti laissa 88/2000 ja 18 § mainitussa laissa 136/1999, seuraavasti:

6 luku

Ojitus

35 §

Alueella, jolla on voimassa asemakaava, sekä vesihuoltolaissa (119/2001) tarkoitettulla vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella sovelletaan ojitusta koskevia tämän lain säännöksiä, jollei vesihuoltolaista tai maankäyttö- ja rakennuslaista taikka niiden nojalla annetuista säännöksistä johdu muuta.

Ojana pidetään myös sellaista vesihuoltolaitoksen viemäriä, jonka tarkoituksena on huleveden tai perustusten kuivatusveden johtaminen, jollei 10 luvun 2 §:n 2 momentista johdu muuta. Jos tällaisessa viemäriässä johdetaan kuivatustarkoituksessa vettä vesihuoltolaitoksen viemäriverkoston ulkopuolelle, on aluetta tai sen osaa käsiteltävä kuivatusalueen erillisenä osittelualueena. Hyödyn saajaksi katsotaan tällöin vesihuoltolaitos.

9 luku

Veden johtaminen nesteenä käytettäväksi ja pohjaveden ottaminen

3 a §

Johdettaessa vettä vesistöstä yhdyskunnan

Helsingissä 9 päivänä helmikuuta 2001

tarpeisiin noudatetaan lisäksi, mitä vesihuoltolaissa ja sen nojalla säädetään.

10 luku

Jäteveden johtaminen

10 §

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske vesihuoltolaissa tarkoitettua vesihuoltolaitoksen viemäriä.

18 §

Viemäreistä, jotka sijaitsevat vesihuoltolaissa tarkoitettulla vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella, tai alueella, jolla on voimassa asemakaava, on voimassa, mitä 6 luvun 35 §:n 1 momentissa säädetään ojituksesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2001.

Raakaveden laatuvaatimuksista, tarkkailusta sekä tarkkailutietojen toimittamisesta on voimassa, mitä juomaveden valmistamiseen tarkoitettua pintaveden laatuvaatimuksista ja tarkkailusta annetussa valtioneuvoston päätöksessä (366/1994) säädetään, kunnes vesihuoltolain 36 §:n nojalla toisin säädetään.

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

N:o 122

Laki

maankäyttö- ja rakennuslain 161 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 9 päivänä helmikuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä helmikuuta 1999 annetun maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999)
161 §:n 4 momentti seuraavasti:

161 §

Yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittaminen

vaikka tarvittava oikeus olisi perustettavissa
myös vesilain (264/1961) säännösten nojalla.

— — — — —
Vesihuoltolaitoksen vesijohdon ja viemärin
sijoittamiseen voidaan 1 momenttia soveltaa,

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maa-
liskuuta 2001.

Helsingissä 9 päivänä helmikuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

N:o 123

Laki

yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 9 päivänä helmikuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta 18 päivänä tammikuuta 1980 annetun lain (56/1980) 1 §:n 3 momentti, 2 §:n 1 momentti, 3 §, 4 §:n 3 momentti, 5 §:n 1 momentti, 7 §:n 1 momentti sekä 8 ja 9 §,

sellaisina kuin ne ovat 1 §:n 3 momentti laissa 47/2000, 2 §:n 1 momentti ja 8 § laissa 1376/1989, 3 viimeksi mainitussa laissa ja laissa 96/1995, 4 §:n 3 momentti ja 9 § laissa 444/1996, 5 §:n 1 momentti osaksi viimeksi mainitussa laissa ja 7 §:n 1 momentti mainitussa laissa 96/1995, seuraavasti:

1 §

Jollei maaseutuelinkeinojen rahoituslaista (329/1999) tai porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaista (45/2000) taikka niiden nojalla annetuista säännöksistä muuta johdu, tätä lakia sovelletaan myös myönnettäessä yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin sellaisia avustuksia, joiden rahoittamiseen saadaan tukea Euroopan yhteisön rakennerahastoista tai muista Euroopan yhteisön varoista.

2 §

Vesihuoltoavustusta voidaan myöntää kunnalle vesihuollon kehittämissuunnitelman laatimista varten taikka kunnalle, kuntayhtymälle tai vedenhankintaa ja viemärointiä taikka pelkästään vedenhankintaa tai viemärointiä varten perustetulle yhtymälle tai yhteisölle taikka kiinteistön haltijalle vesihuoltotoimenpiteiden suunnittelua ja toteuttamista varten.

3 §

Sellaisina hankkeen kustannuksina, joita varten vesihuoltoavustusta voidaan myöntää, otetaan huomioon avustuksen myöntävän viranomaisen hyväksymältä osalta vesihuollon kehittämissuunnitelman laatimisesta tai vesihuoltotoimenpiteiden suunnittelemisesta ja toteuttamisesta aiheutuneet kokonaiskustannukset.

Sellaisia laitteita ja rakennelmia, joita varten vesihuoltoavustusta voidaan myöntää, ovat:

1) vesihuoltolaitokseen kuuluvat kaikki sen toimintaa varten tarpeelliset laitteet ja rakennelmat sekä lietteen käsittely- ja multautuslaitteet; ja

2) kiinteistökohtaisessa tai siihen verrattavassa hankkeessa tarpeelliset vedenhankinta-, viemärointi- ja käymäläjätteen käsittelylaitteet sekä rakennuksen ulkopuoliset vesijohdot ja viemärit.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tar-

kemmat säännökset siitä, mitkä ovat 2 momentissa tarkoitettuja laitteita ja rakennelmia.

4 §

Valtion ja Euroopan yhteisön varoista myönnettävän rahoitustuen yhteismäärä saa olla enintään 75 prosenttia 3 §:ssä tarkoitettua kustannuksista. Milloin avustuksen saajalle on myönnetty tukea Euroopan yhteisön varoista, ei avustuksen saajalle voida samaa hanketta varten myöntää valtion varoista lainaa tai lainaa, jonka osalta valtio maksaa korkotukea.

5 §

Vesihuoltoavustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että

1) hankkeen toteuttamista on taloudellisista, terveydellisistä, sosiaalisista tai muista niihin verrattavista syistä pidettävä tarpeellisenä ja sen toteuttamisen edistämistä vesihuoltoavustusta myöntämällä on, ottaen huomioon maan alueellisesti tasapainoiseen kehittämiseen liittyvät sekä työllisyysnäkökohdat, pidettävä tarkoituksenmukaisena,

2) hanketta varten on laadittu hyväksyttävä suunnitelma kustannusarvioineen, jota laadittaessa on otettu huomioon vesivarojen kestävän käytön periaatteet sekä alueellinen vesihuollon yleissuunnitelma ja kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelma,

3) milloin hanke koskee yksinomaan vedenhankintaa, jäteveden johtaminen kysymyksessä olevalta alueelta sekä jäteveden käsittely on asianmukaisesti järjestetty tai järjestetään vedenhankintaa tarkoittavan hankkeen yhteydessä tai hyväksyttävä selvitys jäteveden käsittelyn järjestämisestä annetaan ja että, milloin hanke koskee vain jäteveden johtamista, vedenhankinta ja jäteveden käsittely on asianmukaisesti järjestetty tai järjestetään jäteveden johtamista tarkoittavan hankkeen yhteydessä tai hyväksyttävä selvitys vedenhankinnan ja jäteveden käsittelyn järjestämisestä annetaan,

4) hanke toteutetaan kohtuullisin kustannuksin.

7 §

Vesihuoltoavustuksen myöntää asianomai-

nen alueellinen ympäristökeskus ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalansa osalta vahvistamien kiintiöiden rajoissa. Avustuksen myöntämispäätöksessä voidaan asettaa avustuksen saajalle hankkeen aloittamista, toteuttamista ja loppuunsaattamista koskevia ehtoja. Vesihuoltoavustuksen hakemismenettelystä ja hakemusten käsittelystä alueellisissa ympäristökeskuksissa säädetään valtioneuvoston asetuksella.

8 §

Vesihuoltoavustus voidaan maksaa avustuksen saajalle yhdellä kertaa sen jälkeen, kun työ on hyväksyttävällä tavalla suoritettu ja kustannukset erääntyneet taikka, mikäli avustuksen myöntänyt viranomainen katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi, työn edistymisen ja kustannusten ajoittumisen mukaan kahdessa tai enintään kolmessa erässä. Viimeinen erä, jonka tulee olla vähintään 20 prosenttia myönnetystä määrästä, maksetaan sen jälkeen, kun työ on hyväksyttävästi loppuun saatettu siten, että se täyttää sille vesihuoltoavustuksen myöntämispäätöksessä asetetut ehdot ja tilitys on tarkastettu.

9 §

Alueellisen ympäristökeskuksen on määrättävä vesihuoltoavustus kokonaan tai asianomaiselta osin takaisin maksettavaksi, jos avustuksen saaja on käyttänyt avustuksen muuhun kuin mihin se on myönnetty tai jos hän on avustuksen saamiseksi antanut vääriä tai harhaanjohtavia tietoja tai salannut tietoja ja menettelyllä on ollut vaikutusta avustuksen myöntämiseen tai ehtojen asetteluun taikka jos avustus on muutoin suoritettu virheellisin edellytyksin tai perusteettomasti. Avustusta ei saa määrätä takaisin maksettavaksi enää sen jälkeen, kun avustuksen myöntämisestä on kulunut 10 vuotta.

Avustuksen saajan on maksettava takaisin perittävälle avustumäärälle korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä avustuksen suorittamispäivästä sen takaisinmaksupäivään. Jollei takaisin perittävää määrää makseta asetettuna eräpäivänä, sille on suoritettava vuotuista

viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Alueellinen ympäristökeskus voi erityisestä syystä päättää, että korko jätetään osaksi tai kokonaan perimättä.

Edellä 1 ja 2 momentin säännösten estämättä on noudatettava, mitä Euroopan yhtei-

söjen taloudellisten etujen suojaamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) n:o 2988/95 säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2001.

Helsingissä 9 päivänä helmikuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

N:o 119—123, 2 arkkia

OY EDITA AB, HELSINKI 2001

PÄÄTOIMITTAJA JARI LINHALA

ISSN 1455-8904